

**DZIAŁALNOŚĆ
MIĘDZYRESORTOWEGO ZESPOŁU DO SPRAW
INFRASTRUKTURY GEOINFORMACYJNEJ
2001–2003**

**ACTIVITIES
OF INTERDEPARTMENTAL TASK FORCE
FOR GEOINFORMATION INFRASTRUCTURE
2001–2003**

Jerzy Gaździcki, Ewa Musiał

Polskie Towarzystwo Informacji Przestrzennej

Słowa kluczowe: infrastruktura geoinformacyjna, społeczeństwo informacyjne, międzyresortowy zespół

Keywords: geoinformation infrastructure, information society, interdepartmental task

Wstęp

Z inicjatywy Głównego Geodety Kraju w połowie 2001 roku utworzony został międzyresortowy Zespół ds. Infrastruktury Geoinformacyjnej. Zespół ten był wspierany pod względem naukowym i organizacyjnym przez Polskie Towarzystwo Informacji Przestrzennej (PTIP), które w tej sprawie podjęło odpowiednią uchwałę, a także przez Instytut Geodezji i Kartografii. W jego skład wchodził wyznaczeni przedstawiciele następujących ministerstw, urzędów centralnych i instytucji:

- Ministerstwa Infrastruktury, Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Ministerstwa Środowiska,
 - Zarządu Geografii Wojskowej Sztabu Generalnego WP, Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii, Głównego Urzędu Statystycznego, Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej, Komendy Głównej Policji, Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych oraz Urzędu Mieszkalnictwa i Rozwoju Miast,
 - Instytutu Geodezji i Kartografii oraz Polskiego Towarzystwa Informacji Przestrzennej.
- Opracowanie niniejsze przedstawia formy i wyniki prac Zespołu, obejmując treść następującą:
- zebrania i seminaria,
 - konferencje,
 - publikacje,
 - podsumowanie,
 - aneks stanowiący wykaz członków.

Zebrania i seminaria

Pierwsze dwa zebrania Zespołu odbyły się w Głównym Urzędzie Geodezji i Kartografii, a ich przedmiotem były podane niżej tematy.

Zebranie w dniu 11 lipca 2001

- Cele i zadania Zespołu – Kazimierz Bujakowski, Główny Geodeta Kraju
- Problematyka infrastruktury geoinformacyjnej w Polsce – Jerzy Gaździcki
- Założenia projektowe Bazy Danych Ogólnogeograficznych – Marek Baranowski

Zebranie w dniu 20 września 2001

- Stan prac nad Bazą Danych Ogólnogeograficznych oraz ankietyzacja założeń projektowych – Marek Baranowski
- Informacja o projekcie EuroRegioMap – Marek Baranowski
- Uregulowania prawne Krajowego Systemu Informacji o Terenie – Kazimierz Bujakowski

Następne zebrania miały charakter seminariów.

Seminarium Ministerstwa Środowiska w dniu 29 stycznia 2002

Seminarium objęło prezentacje czterech instytucji resortu:

- Bazy danych przestrzennych w Instytucie Badawczym Leśnictwa – Włodzimierz Adamczyk
- Centralna baza danych historycznych Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Jerzy Czechowicz
- Baza danych geosrodowiskowych – Państwowy Instytut Geologiczny – Małgorzata Sikorska-Maykowska
- Baza danych „Ochrona przyrody w Polsce” – Instytut Ochrony Środowiska – Jolanta Wójcik

Seminarium Zarządu Geografii Wojskowej SG WP w dniu 26 marca 2002

Głównym tematem seminarium były zadania Zarządu Geografii Wojskowej oraz jego współpraca z urzędami i instytucjami cywilnymi. Program obrad objął następujące referaty:

- Cyfrowe zasoby Zarządu Geografii Wojskowej i Służby Topograficznej Wojska Polskiego – Wiesław Graszka
- Mapa wektorowa poziomu 1 (VMAP L1) – Piotr Przybyliński
- Ochrona i udostępnianie baz danych geoprzestrzennych – Jerzy Gaździcki
- System metadanych o bazach danych przestrzennych – Marek Baranowski

Seminarium w dniu 6 listopada 2002 nt. INFRASTRUKTURA DANYCH PRZESTRZENNYCH NA POZIOMIE EUROPEJSKIM I GLOBALNYM

Podstawowym celem seminarium było zapoznanie polskiego środowiska naukowców, producentów i użytkowników geoinformacji z problematyką tworzenia infrastruktur danych przestrzennych oraz zwrócenie uwagi na konieczność stosowania nowej generacji standardów informacji geograficznej i geomatyki, która uwzględni wymogi infrastruktur danych przestrzennych.

Program seminarium objął następujące wykłady:

- Rozwój infrastruktur danych przestrzennych: wnioski dla Polski – Jerzy Gaździcki
- Tworzenie infrastruktury danych przestrzennych na poziomie europejskim: INSPIRE, GINIE – Adam Linsenbarth
- Tworzenie infrastruktury danych przestrzennych na poziomie globalnym: GSDI, UNGIWG – Marek Baranowski
- Projekt EuroGlobalMap oraz udział Polski w jego realizacji – Maria Andrzejewska
- Standardy OpenGIS w realizowanych projektach i planach Unii Europejskiej – Janusz Michalak
- Uwagi dotyczące informacji geograficznej w Internecie – Roman Jankowski
- Podsumowanie konkursu PTIP: internetowe systemy informacji o mieście – Maria K. Sza-cherska, Roman Jankowski, Krystyna Lady-Drużycka, Komisja Konkursowa PTIP
- Standardy krajowe czy międzynarodowe? – Jerzy Gaździcki

Po dyskusji przyjęto obszerną rezolucję dotyczącą utworzenia infrastruktury geoinformacyjnej w Polsce. Ze względu na potrzeby zgłoszone przez wyższe uczelnie, seminarium powtórzono tego samego dnia po południu dla zorganizowanych grup studenckich z Warszawy, Wrocławia i Krakowa. Łącznie w seminarium wzięło udział około 250 osób.

Seminarium w dniu 6 maja 2003 nt. UDZIAŁ POLSKI W EUROPEJSKIEJ INFRASTRUKTURZE DANYCH PRZESTRZENNYCH

Program seminarium objął następujące tematy:

- INSPIRE: inicjatywa legislacyjna Komisji Europejskiej – Adam Linsenbarth
- Propozycje i dyskusja na temat polskiego stanowiska w sprawie INSPIRE – Jerzy Gaździcki
- Propozycje i dyskusja w sprawie podjęcia prac pilotażowych przez Zespół ds. Infrastruktury Geoinformacyjnej – Jerzy Gaździcki

W wyniku seminarium uzgodnione stanowisko w sprawie inicjatywy INSPIRE zostało przekazane do organizatorów z Komisji Europejskiej w ramach ogólnej dyskusji na temat *INSPIRE: Infrastructure for Spatial information In Europe (Consultation Paper on a Forthcoming EU Legal Initiative on Spatial Information for Community Policy-making and Implementation)*.

Konferencje

Doroczne konferencje PTIP uwzględniały w szerokim zakresie problematykę infrastruktur danych przestrzennych.

XI Konferencja PTIP nt. SYSTEMY INFORMACJI PRZESTRZENNEJ w dniach 28–30 maja 2001

Bogaty program konferencji stanowił dobre odzwierciedlenie aktualnych potrzeb, zainteresowań i prac środowiska geoinformacyjnego. Na szczególną uwagę zasługiwała grupa referatów prezentująca osiągnięcia i plany rozwojowe urzędów i instytucji o ogólnokrajowym zasięgu oddziaływania. Referaty te stanowiły wartościowy materiał źródłowy umożliwiający pogłębienie współpracy międzyresortowej i interdyscyplinarnej w dziedzinie geoinformacji, a zwłaszcza w zakresie

krajowej infrastruktury geoinformacyjnej. Wymienić tu należy przede wszystkim referaty następujące:

- Krajowy system informacji o terenie jako podstawa funkcjonowania krajowej infrastruktury informacji przestrzennej – Kazimierz Bujakowski, Główny Geodeta Kraju
- System informacji przestrzennej w resorcie transportu na przykładzie systemu referencyjnego dróg krajowych – Jan Friedberg, Podsekretarz Stanu, Ministerstwo Transportu i Gospodarki Morskiej
- Infrastruktura informacji geograficznej w Siłach Zbrojnych RP – Eugeniusz Sobczyński, Szef Zarządu Geografii Wojskowej, Piotr Przybyliński, Zarząd Geografii Wojskowej
- Statystyka regionalna w krajowym systemie informacji przestrzennej – Halina Dmochowska, Tomasz Pawlak, Główny Urząd Statystyczny
- Koncepcja krajowego systemu ewidencji gospodarstw rolnych i zwierząt gospodarskich – możliwości wykorzystania techniki systemów informacji geograficznej – Jan Bielański, Ministerstwo Rolnictwa
- Kartografia geologiczna – Mirosława Pietras, Ministerstwo Środowiska, Marek Graniczny, Państwowy Instytut Geologiczny
- Wdrażanie systemów informacji przestrzennej w Lasach Państwowych – Krzysztof Okła, Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych
- Wykorzystanie funkcjonalności systemów informacji przestrzennej w działaniu policji – Zbigniew Chwaliński, Komenda Główna Policji
- Koncepcja Systemu Informacji Przestrzennej w Polsce (Ważniejsze aspekty) – Adam Linsenbarth, Instytut Geodezji i Kartografii
- Baza danych ogólnogeograficznych jako element krajowej infrastruktury informacji przestrzennej – Marek Baranowski, GRID

W wyniku obrad uczestnicy XI Konferencji podjęli uchwałę wyrażającą poparcie dla inicjatywy utworzenia Zespołu ds. Infrastruktury Geoinformacyjnej, która została zgłoszona przez Głównego Geodetę Kraju i spotkała się w czasie konferencji z uznaniem przedstawicieli resortów. Uznano, że konferencje PTIP powinny być w przyszłości traktowane jako użyteczne forum szerokiej dyskusji dla tego zespołu.

XII Konferencja PTIP nt. SYSTEMY INFORMACJI PRZESTRZENNEJ w dniu 17 maja 2002

W prowadzeniu tej konferencji wzięli czynny udział członkowie Zespołu ds. Infrastruktury Geoinformacyjnej reprezentujący Ministerstwo Infrastruktury oraz Ministerstwo Środowiska.

Uczestnicy XII Konferencji PTIP podjęli rezolucję, w której uznali za niezbędne:

- kontynuowanie prac międzyresortowego Zespołu do spraw Infrastruktury Geoinformacyjnej z uwzględnieniem postulatów wynikających z inicjatywy INSPIRE (Infrastructure for Spatial Information in Europe) Komisji Europejskiej,
- stosowanie w Polsce standardów i specyfikacji w zakresie informacji geograficznej i geomatyki, powstających w wyniku współdziałania ISO/TC211 oraz OpenGIS Consortium,
- doskonalenie i rozszerzanie edukacji w dziedzinie szeroko pojętej geomatyki na różnych poziomach kształcenia oraz dla różnych specjalizacji.

XIII Konferencja PTIP nt. GEOINFORMACJA W POLSCE w dniach 8–9 października 2003

W pierwszym dniu konferencji odbyły się warsztaty nt. PODSTAWY METODYCZNE I TECHNOLOGICZNE INFRASTRUKTUR GEOINFORMACYJNYCH, które prowadził Janusz Michalak. – Uniwersytet Warszawski, PTIP. Godzinne bloki tematyczne obejmowały:

- Podstawowe założenia metodyczne i technologiczne INSPIRE
- Modele pojęciowe danych, usług i interfejsów
- Mapy w sieci WWW (*Web Mapping*)
- Język GML (*Geography Markup Language*)
- Rozwijane i planowane technologie geoinformacyjne

W drugim dniu konferencji uwzględniona była również problematyka infrastruktury geoinformacyjnych, co znalazło swój wyraz m. in. w referatach :

- Europejska Infrastruktura Danych Przestrzennych w świetle finalnej wersji programu INSPIRE – Adam Linsenbarth
- Rola i znaczenie systemów informacji geograficznej (GIS) w działalności na rzecz bezpieczeństwa Polski – Zbigniew Lach, Andrzej Łaszczuk

Konferencja Komisji Europejskiej w dniach 23–25 czerwca 2004

Działalność Zespołu ds. Infrastruktury Geoinformacyjnej znalazła swój końcowy wyraz w referatach:

- GIS in Poland: development towards SDI – Jerzy Gaździcki, Adam Linsenbarth
- General Geographic Database of Poland as an element of the National Spatial Data Infrastructure – Marek Baranowski

wyłoszonych podczas Konferencji Komisji Europejskiej (10th EC GI&GIS Workshop), która odbyła się w Warszawie w dniach 23–25 czerwca 2004.

Publikacje

W ramach Zespołu ds. Infrastruktury Geoinformacyjnej prowadzono działalność publikacyjną mającą na celu upowszechnianie wiedzy i kształtowanie opinii środowiska w zakresie stanowiącym przedmiot zainteresowania Zespołu. Dorobek pod tym względem jest znaczny i obejmuje m.in. następujące pozycje:

SYSTEMY INFORMACJI PRZESTRZENNEJ, XI Konferencja Naukowo-Techniczna

Materiały konferencyjne w znacznym stopniu poświęcone problematyce krajowej infrastruktury danych przestrzennych, wydane pod redakcją Jerzego Gaździckiego i Ewy Musiał, PTIP/Wieś Jutra, Warszawa, 2001.

LEKSYKON GEOMATYCZNY, Jerzy Gaździcki

Pierwsze wydanie, obejmujące ok. 400 haseł, zostało przygotowane przede wszystkim dla uczestników XI Konferencji PTIP (maj 2001) celem uzyskania uwag i propozycji. Drugie, rozszerzone do ok. 600 haseł i zweryfikowane zostało opublikowane w marcu 2003 r, Warszawa, Wieś Jutra/PTIP. Ze względu na szybką zmienność terminów i pojęć z tego zakresu Towarzystwo uznało za niezbędne przejście na formę elektroniczną, co zrealizowano w roku 2004. Internetowy leksykon geomatyczny jest obecnie ogólnie dostępny w witrynie PTIP: www.ptip.org.pl

- SYSTEMY INFORMACJI PRZESTRZENNEJ, XII Konferencja Naukowo-Techniczna
Materiały konferencji prowadzonej ze znaczącym udziałem członków Zespołu ds. Infrastruktury Geoinformacyjnej, wydane pod redakcją Jerzego Gaździckiego i Ewy Musiał, PTIP/Wieś Jutra, Warszawa, 2002.
- KOMPENDIUM INFRASTRUKTUR DANYCH PRZESTRZENNYCH, Jerzy Gaździcki
Skrócona wersja polska podręcznika *Developing Spatial Data Infrastructures: The GSDI Cookbook, Global Spatial Data Infrastructure, wersja 1.1, 2001*, pod redakcją Douglasa D. Neberta. Opracowanie wersji polskiej: Jerzy Gaździcki, PTIP. Ze względu na trudności w pozyskaniu sponsora kompendium zostało opublikowane w czterech częściach w czasopiśmie geoinformacyjnym GEODETA (numery 2, 3, 4 i 5 z 2003 r.), a następnie umieszczone na pierwotnej stronie PTIP www.gridw.pl/ptip. Władze GSDI wysoko oceniły polską (zaktualizowaną i zmienioną) wersję podręcznika.
- ROCZNIKI GEOMATYKI, tom I, zeszyt 1
Począwszy od roku 2003 wydawane są *Roczniki Geomatyki*, które w znacznym stopniu poświęcone są problematyce infrastruktury geoinformacyjnych. Zeszyt I/1 zawiera materiały sesji referatowych XIII Konferencji PTIP.
- ROCZNIKI GEOMATYKI, tom I, zeszyt 2
Jest to monografia Janusza Michalaka pt. *Podstawy metodyczne i technologiczne infrastruktury geoinformacyjnych*, która stanowiła materiał źródłowy warsztatów zorganizowanych w ramach XIII Konferencji PTIP.
- ROCZNIKI GEOMATYKI, tom II, zeszyt 1
Zeszyt ten został wydany z okazji Konferencji Komisji Europejskiej *10th EC GI&GIS Workshop*. Zawiera on artykuły prezentujące polski dorobek w zakresie tworzenia infrastruktury danych przestrzennych na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym.
- Artykuły wiążące się z tematyką prac Zespołu ds. Infrastruktury Geoinformacyjnej publikowano również w czasopismach. Poniżej przedstawiono wybrane pozycje w tym zakresie dotyczące infrastruktury krajowej:
- Gaździcki J.: *Developing Geoinformation Infrastructure in Poland*, GIM International, October 2001.
- Gaździcki J.: *Ochrona i udostępnianie baz danych geoprzestrzennych. Płacić czy nie?* GEODETA, nr 6/2002.
- Gaździcki J.: *Rozwój infrastruktury danych przestrzennych. Wnioski dla Polski*. GEODETA, nr 11/2002.
- Gaździcki J.: *Standardy krajowe czy międzynarodowe?*, GEODETA, nr 12/2002.
- Gaździcki J., Michalak J.: *Normalizacja w polskiej geomatyce: kierunki działań. Nie wyważajmy otwartych drzwi.*, GEODETA, nr 9/2002.
- Michalak J., 2003b: *Studium przypadku użycia: próba zastosowania normy PN-N-12160 w praktyce. Czy Polska jest wyjątkiem?*, GEODETA, nr 1/2003.

Podsumowanie

Wyniki prac Zespołu ds. Infrastruktury Geoinformacyjnej, który zakończył już swoją działalność, są niewątpliwie pozytywne i wskazują na konieczność rozwijania współpracy międzyresortowej w zakresie geoinformacji. Formy organizacyjne tej współpracy powinny być dostosowane do postępu prac nad Polską Infrastrukturą Informacji Przestrzennej tworzoną w powiązaniu z Europejską Infrastrukturą Informacji Przestrzennej. Należy dążyć do możliwie szybkiego utworzenia ponadresortowej rady ds. geoinformacji.

Aneks: wykaz członków

Wykaz ten przedstawia skład osobowy Zespołu ds. Infrastruktury Geoinformacyjnej utworzonego z inicjatywy i przy udziale Głównego Geodety Kraju (według stanu istniejącego w połowie roku 2001).

A. Członkowie wyznaczeni przez ministrów lub kierowników urzędów centralnych

Ministerstwo Infrastruktury, Biuro Informatyki (GBS) – Kazimierz Bartczak
 Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Departament Gospodarki Ziemią – Jerzy Kozłowski
 Ministerstwo Środowiska, Departament Geologii i Koncesji Geologicznych – Mirosława Pietras
 Ministerstwo Środowiska, Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej – Tadeusz Bartoszewski
 Zarząd Geografii Wojskowej Sztabu Generalnego WP – Jerzy Pietruszka
 Główny Urząd Geodezji i Kartografii – Kazimierz Bujakowski
 Główny Urząd Statystyczny, Centralny Ośrodek Informatyki Statystycznej – Krzysztof Kurkowski
 Komenda Główna Straży Pożarnej, Wydział Planowania Ochrony Ludności, Biuro Rozpoznawania Zagrożeń – Dariusz Dziwulski
 Komenda Główna Policji, Biuro Łączności i Informatyki – Zbigniew Chwaliński
 Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych – Krzysztof Okła
 Urząd Mieszkalnictwa i Rozwoju Miast, Departament Gospodarki Nieruchomościami – Henryk Jędrzejewski

B. Eksperci

Instytut Geodezji i Kartografii – Adam Linsenbarth, Ewa Wysocka
 Polskie Towarzystwo Informacji Przestrzennej jako pozarządowa organizacja wspierająca – Jerzy Gaździcki, Marek Baranowski, Ewa Musiał

Summary

Interdepartmental Task Force for Geoinformation Infrastructure was set up in mid-2001 on the initiative of General Surveyor of Poland. The Task Force included representatives of ministries and other central government offices directly involved in acquisition and processing of geospatial data, management of the resources of these data and practical use of geoinformation to meet the principles of sustainable development and growing needs of information society.

The activities of the Task Force were aimed at the following three directions:

- 1) broadening of interdepartmental cooperation in the area of geoinformation,*
- 2) supporting research and initiatives leading to creation of geoinformation infrastructure in Poland and in Europe,*

3) dissemination of knowledge about geoinformation infrastructures, taking into account domestic experience and outstanding foreign solutions.

The activities of the Task Force were supported both in its substance and organisation by the Polish Association for Spatial Information and the Institute of Geodesy and Cartography.

Offices and institutions represented in the Task Force carried out i.a. tasks consisting in organization of the following events:

- 1) The Head Office of Geodesy and Cartography organised two meetings devoted to General Geographic Database of Poland, to legal regulations of the National Land Information System and to other current issues,
- 2) The Ministry of Environment organised a seminar presenting research carried out in the area of geoinformation in four scientific institutes of the Ministry,
- 3) The Board of Military Geography organised a seminar on digital resources of the Board and of the Topographical Service of Polish Army, the seminar also dealt with protection and making available spatial databases and with metadata system for spatial databases,
- 4) The Polish Association for Spatial Information organised a seminar on spatial data infrastructure at European and global level, which due to large number of participants was organized twice,
- 5) The Institute for Geodesy and Cartography with the participation of the Polish Association for Spatial Information organised a seminar on participation of Poland in the European Spatial Data Infrastructure,
- 6) The Polish Association for Spatial Information organised three annual conferences of the Association, which in great measure included the problems of spatial data infrastructures, and in particular:

- Conference XI (2001) included a review of achievements and development plans of offices and institutions with nationwide scope of influence in the area of geoinformation,
- Conference XII (2002) was held with active participation of members of the Task Force on Geoinformation Infrastructure in accordance with their interests,
- Conference XIII (2003) included a workshop on methodological and technological fundamentals of geoinformation infrastructures.

In the result of discussions held, an opinion of Polish geoinformation community on European Spatial Data Infrastructure was worked out, which influenced the solutions adopted for the INSPIRE legislative initiative.

Publishing activities are also worth mentioning. For instance, in 2003 the Polish Association for Spatial Information published:

- Lexicon of Geomatics, focusing on the terminology used in the area of spatial data infrastructures,
- SDI Compendium, constituting Polish updated version of widely known manual *The SDI Cookbook* developed by Global Spatial Data Infrastructure,
- Annals of Geomatics devoted to much extent to spatial data infrastructures.

The activities of the Task Force for Geoinformation Infrastructure was undoubtedly fruitful. Its results will improve and make easier works of currently appointed Task Force on National Spatial Data Infrastructure, which will face new challenges connected with Poland's membership in the European Union.

Jerzy Gaździcki	gazdzicki@post.pl
Ewa Musiał	ewamusial@ptip.org.pl
	www.ptip.org.pl